

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců JUDr. Václava Roučky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce: Stodská nemocnice, a.s.**, se sídlem Hradecká 600, 333 01 Stod, *zastoupeného JUDr. Janem Gallivodou, advokátem se sídlem Nerudova 5, 301 27 Plzeň*, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, pracoviště Plzeň, se sídlem Lobežská 12, 303 81 Plzeň, v řízení o žalobě proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Plzeň – regionálního referátu rozhodovací činnosti, ze dne 29.9.2008 č.j. 1034/0004-9014-1.9.2008-15/N,

t a k t o :

I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Plzeň – regionálního referátu rozhodovací činnosti, ze dne 29.9.2008 č.j. 1034/0004-9014-1.9.2008-15/N se z r u š u j e a v ě c s e v r a c í k dalšímu řízení žalované.

II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 5.760,- Kč k rukám zástupce žalobce JUDr. Jana Gallivody do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Žalobou předanou k poštovní přepravě dne 2.12.2008 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Plzeň – regionálního referátu rozhodovací činnosti, ze dne 29.9.2008 č.j. 1034/0004-9014-1.9.2008-15/N a rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo, a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Rozhodnutím ze dne 29.9.2008 č.j. 1034/0004-9014-1.9.2008-15/N Česká správa sociálního zabezpečení, pracoviště Plzeň – regionální referát rozhodovací činnosti, zamítla odvolání žalobce a potvrdila napadené rozhodnutí – platební výměr Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň-jih ze dne 31.7.2008 č. 10/53/08, jímž byla žalobci předsána povinnost uhradit nedoplatek na pojistném ve výši 91.800,- Kč a penále z nedoplatku na pojistném ve výši 322,- Kč, celkem částku 92.122,- Kč.

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti byly v rozhodném období upraveny zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění účinném od 1.1.2008 do 20.8.2008 (dále též jen „zákon č. 589/1992 Sb.“).

Nemocenské pojištění zaměstnanců bylo v rozhodném období upraveno zákonem č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění účinném od 1.1.2008 do 30.6.2008 (dále též jen „zákon č. 54/1956 Sb.“).

Důchodové pojištění bylo v rozhodném období upraveno zákonem č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném od 28.5.2008 do 31.7.2008 (dále též jen „zákon č. 155/1995 Sb.“).

Řízení ve věcech pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti bylo v rozhodném období upraveno zákonem č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném od 1.1.2008 do 20.8.2008 (dále též jen „zákon č. 582/1991 Sb.“).

Pokud zákon č. 582/1991 Sb. nestanovil jinak, platil pro řízení ve věcech pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb. (dále jen „správní řád“ nebo „spr. ř.“) [§ 108 věta první zákona č. 582/1991 Sb.].

Ze správních spisů soud zjistil, že platebním výměrem ze dne 31.7.2008 č. 10/53/08 (č.j. 24293/000-9014-31. července 2008 /10/53/08/Ka) Okresní správa sociálního zabezpečení Plzeň-jih uložila žalobci povinnost uhradit dlužné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, zjištěné za kontrolované období od 01.10.2006 do 30.06.2008, ve výši 91.800,- Kč a penále z tohoto dlužného pojistného, vypočtené k datu vyhotovení tohoto platebního výměru, ve výši 322,- Kč, celkem dluh k úhradě 92.122,- Kč.

Svůj platební výměr odůvodnila Okresní správa sociálního zabezpečení Plzeň-jih v protokolu o kontrole č. 53/08, který je nedílnou součástí tohoto rozhodnutí, tím, že organizace v červnu 2008 nezahrnula do vyměřovacího základu odměnu člena představenstva akciové společnosti. Odměna za činnost představenstva souvisí s pracovním poměrem, neboť ředitel akciové společnosti je jediným členem představenstva a jeho odměna je vyměřovacím základem pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti dle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 589/1992 Sb. Na základě rozhodnutí jediného akcionáře při výkonu působnosti valné hromady obchodní společnosti Stodská nemocnice, a.s., vykonává MUDr. V. B. funkci člena představenstva (smlouva o výkonu funkce) a současně má se společností

uzavřenu pracovní smlouvu na funkci ředitele. Z předložených dokladů vyplývá, že činnost člena představenstva a ředitele společnosti spolu souvisí. Činnost člena představenstva přímo souvisí s funkcí ředitele společnosti. Představenstvo a.s. má pouze jednoho člena.

Proti tomuto rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal žalobce odvolání.

Své odvolání postavil žalobce na čtyřech bodech: *Sub 1* uvedl, že na základě rozhodnutí jediného akcionáře při výkonu působnosti valné hromady obchodní společnosti Stodská nemocnice, a.s., ze dne 26.6.2007 vykonává MUDr. V. B. funkci člena představenstva. *Sub 2* žalobce namítá, že podle § 5 zákona č. 589/1992 Sb. je vyměřovacím základem zaměstnance úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění. Zaměstnání, které zakládá účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění, je vymezeno v § 2 zákona č. 54/1956 Sb. Z výčtu osob uvedených v § 2 odst. 1 tohoto zákona vyplývá, že výkon člena představenstva účast na nemocenském pojištění nezakládá. *Sub 3* žalobce argumentuje, že stanovy společnosti v § 13 uvádí způsob volby představenstva. Přestože má podle stanov společnosti představenstvo jednoho člena, nevyplývá z pracovní smlouvy ani ze stanov společnosti, že funkce člena představenstva je závislá na uzavření pracovního poměru člena představenstva. Z uvedeného vyplývá, že přestože MUDr. V. B. uzavřel se společností Stodská nemocnice, a.s., pracovní poměr na dobu neurčitou, nelze jeho výkon funkce jako člena představenstva vázat na jeho postavení ve vedení společnosti, a to ani tehdy, je-li podle stanov společnosti představenstvo jednočlenné. Mezi jeho povinnosti jako člena vedení společnosti nepatří podle obsahu pracovní smlouvy ani podle stanov společnosti výkon činnosti v představenstvu společnosti. Členem představenstva mohl být (a může být i kdykoli v budoucnu) jediným akcionářem zvolen kdokoli jiný, výběr MUDr. V. B. byl učiněn bez závislosti na tom, zda pracovní poměr ředitele byl nebo bude uzavřen. Počet členů představenstva žádný právní předpis nevymezuje a je plně v kompetenci akcionářů. Počet členů představenstva nemůže mít vliv na určení souvislosti činnosti člena představenstva s výkonem funkce ředitele a následné zahrnutí případné odměny člena představenstva do vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení. Rozdělení náplně funkce člena představenstva a ředitele nemocnice je jednoznačně stanoveno v čl. IV bodu 1 smlouvy o výkonu funkce a v čl. I bodu 2 pracovní smlouvy. *Sub 4* žalobce uvedl, že svůj názor opírá i o usnesení Ústavního soudu ze dne 14.3.2005 sp. zn. I. ÚS 419/04, jakož i rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21.4.2004 sp. zn. 3 Ads 39/2003, publikované pod č. 438/2008 Sb. NSS. Oba soudy uvádí, že zahrnutí odměny člena představenstva do vyměřovacího základu pro pojistné na sociální pojištění je nutné v tom případě, pokud členství v představenstvu je tzv. „povinné“, tedy že funkce ředitele je spojena s jeho členstvím v představenstvu akciové společnosti, resp. k povinnostem člena vedení společnosti patří i výkon činnosti v představenstvu téže akciové společnosti.

Rozhodnutím ze dne 29.9.2008 č.j. 1034/0004-9014-1.9.2008-15/N Česká správa sociálního zabezpečení, pracoviště Plzeň – regionální referát rozhodovací činnosti, ve smyslu § 90 odst. 5 věty první spr. ř. odvolání žalobce zamítla a napadené rozhodnutí – platební výměr potvrdila.

Své rozhodnutí o odvolání odůvodnila Česká správa sociálního zabezpečení, pracoviště Plzeň – regionální referát rozhodovací činnosti, tím, že pracovní smlouva mezi společností Stodská nemocnice, a.s., a MUDr. V. B. byla podle § 33 a násl. zákoníku práce uzavřena dne 1.7.2007. V této pracovní smlouvě nebyla pracovní činnost ředitele, ohledně níž byla uzavřena, specifikována. Dne 29.5.2008 uzavřela společnost Stodská nemocnice, a.s., a MUDr. V. B. novou pracovní smlouvu dle § 33 a násl. zákoníku práce, a to na funkci ředitele. Jeho práce dle této smlouvy spočívá v „rozhodování o běžných záležitostech zaměstnavatele“. Pracovní poměr začíná 1.6.2008 a je uzavřen na dobu neurčitou. Dne 1.8.2007 byla uzavřena mezi společností Stodská nemocnice, a.s., a MUDr. V. B. smlouva o výkonu funkce člena představenstva s tím, že výkon této funkce a funkce ředitele společnosti začal dne 1.7.2007. Podle čl. III. bodu 1 smlouvy je jejím předmětem závazek člena představenstva a ředitele zařizovat pro společnost její záležitosti v souladu s právními předpisy, podmínkami této smlouvy, stanovami společnosti, vnitřními předpisy společnosti a rozhodnutími valné hromady, jsou-li v souladu s právními předpisy. Podle čl. V. bodu 1 smlouvy jedná člen představenstva jménem společnosti a zajišťuje obchodní vedení společnosti vyjma běžných záležitostí, o kterých rozhoduje ředitel. Ředitel je dle čl. IV. bodu 1 výkonným orgánem společnosti a dle bodu 2 téhož článku rozhoduje o běžných záležitostech společnosti. Podle dodatku č. 2 (ze dne 27.5.2008) ke smlouvě o výkonu funkce ze dne 1.8.2007 vykonává MUDr. V. B. funkci člena představenstva jmenované společnosti (čl. I. bod 1 smlouvy). Předmětem smlouvy je podle jejího čl. III. bodu 1 závazek člena představenstva zařizovat pro společnost její záležitosti ve funkci a přímo se z této funkce účastnit na řízení a organizaci činnosti a podnikání společnosti, a to v souladu s právními předpisy, podmínkami této smlouvy, stanovami společnosti, vnitřními předpisy společnosti a rozhodnutími valné hromady společnosti, jsou-li v souladu s právními předpisy. Dle čl. IV. bodu 1 smlouvy jedná člen představenstva jménem společnosti a zajišťuje obchodní vedení společnosti vyjma běžných záležitostí, o kterých rozhoduje ředitel společnosti.

Odvolací správní orgán odůvodnil své rozhodnutí ze dne 29.9.2008 č.j. 1034/0004-9014-1.9.2008-15/N dále tím, že dne 22.4.2008 učinil jediný akcionář při výkonu působnosti valné hromady rozhodnutí, kterým došlo k některým změnám ve stanovách společnosti Stodská nemocnice, a.s. Podle § 12 odst. 5 stanov společnosti volí valná hromada ředitele, schvaluje pracovní smlouvu nebo změnu pracovní smlouvy ředitele a plnění vyplacená řediteli nad rámec stanovené měsíční mzdy, ukládá představenstvu pokyn k uzavření pracovní smlouvy nebo změny pracovní smlouvy s ředitelem a k odvolání ředitele. Dle § 13 odst. 1 těchto stanov je statutárním orgánem společnosti představenstvo. S ohledem na to, že zakladatelem a akcionářem je jedna právnická osoba, má představenstvo jednoho člena. Podle § 14 stanov rozhoduje představenstvo o všech záležitostech společnosti, pokud nejsou obchodním zákoníkem nebo těmito stanovami vyhrazeny do působnosti valné hromady společnosti nebo dozorčí rady. V § 17 předchozího znění stanov společnosti bylo uvedeno, že výkonným orgánem společnosti je její ředitel, který rozhoduje o běžných záležitostech společnosti. Ředitelem je člen představenstva a funkční období je pětileté. Podle § 191 odst. 1 věty první obch. zák. je představenstvo statutárním orgánem, jenž řídí činnost (akciové) společnosti a jedná jejím jménem. Podle § 192 odst. 1 věty první téhož zákona zabezpečuje představenstvo obchodní vedení včetně řádného vedení účetnictví společnosti a předkládá valné hromadě ke schválení řádnou, mimořádnou a konsolidovanou, popřípadě i mezitímní

účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty v souladu se stanovami společnosti.

Své rozhodnutí ze dne 29.9.2008 č.j. 1034/0004-9014-1.9.2008-15/N odůvodnil odvolací správní orgán dále tím, že MUDr. V. B. je účasten nemocenského pojištění jako zaměstnanec v pracovním poměru ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 54/1956 Sb. Na základě uzavřené pracovní smlouvy vykonává ve společnosti Stodská nemocnice, a.s., práci ve funkci ředitele, která spočívá, jak již bylo výše uvedeno, v „rozhodování o běžných záležitostech zaměstnavatele“. Tato činnost, která je vymezena velmi obecně a neurčitě, odpovídá však činnosti představenstva akciové společnosti ve smyslu výše citovaných ustanovení obchodního zákoníku. Současně je třeba konstatovat, že příslušné části pracovní smlouvy a smlouvy o výkonu funkce nejsou v souladu se současným zněním stanov společnosti, které upravují pouze způsob jmenování, odvolávání ředitele, uzavírání pracovní smlouvy s ním a zčásti jeho odměňování, V § 14 (ani na jiném místě stanov) není však vůbec zmíněn jako rozhodovací orgán (těmi jsou totiž představenstvo, valná hromada a dozorčí rada). Bez ohledu na tuto skutečnost je ale nutno konstatovat, že ve společnosti Stodská nemocnice, a.s., nelze oddělit výkon funkce jediného člena představenstva a funkce ředitele společnosti. Ohledně argumentu, který je uveden v odvolání a týká se tzv. „povinného“ členství, lze uvést, že souvislost mezi výkonem funkce ředitele společnosti a člena představenstva sice není v současné době výslovně upravena v uvedených dokumentech společnosti Stodská nemocnice, a.s., ale fakticky z nich stále vyplývá, jak již bylo uvedeno výše. Ředitel společnosti vykonává podle pracovní smlouvy (dříve dle smlouvy o výkonu funkce) činnost, která ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku náleží představenstvu akciové společnosti. Vzhledem k neurčitému vymezení činnosti ředitele nelze výkon této funkce oddělit od výkonu funkce jediného člena představenstva. Obě funkce vykonává jedna osoba.

V žalobě žalobce **sub II.** uvedl, že zakladatelskou listinou - notářským zápisem č.j. NZ 38/2003, N 57/2003, ze dne 28.5.2003, sepsaným JUDr. J. S., notářkou ve Stříbře, byla z rozhodnutí Plzeňského kraje založena akciová společnost žalobce. Jak mj. vyplývá ze schválených stanov žalobce, resp. z § 13 stanov, statutárním orgánem je představenstvo, když členové představenstva jsou voleni a odvoláváni valnou hromadou. Jak dále vyplývá z původního znění § 17 stanov žalobce, výkonným orgánem společnosti je její ředitel, který rozhoduje o běžných záležitostech společnosti a je dále uvedeno, že „Ředitelem je člen představenstva“. Rozhodnutím jediného akcionáře při výkonu působnosti valné hromady žalobce, bylo formou notářského zápisu NZ 43/2008, N 47/2008, ze dne 22.04.2008, rozhodnuto o změně výše uvedených stanov žalobce, kdy byl doplněn bod 5 do § 12 Hlava III. stanov, který upravil působnost valné hromady, a zároveň byl vypuštěn § 17 Hlavy III., který upravoval postavení ředitele společnosti, přičemž následně byly přečíslovány § 18 až 26.

Sub III. žaloby žalobce uvedl, že Rada Plzeňského kraje jednající za Plzeňský kraj, jakožto jediného akcionáře obchodní společnosti žalobce, svým rozhodnutím č. 2909/07 ze dne 26.06.2007 v působnosti valné hromady mj. rozhodla taktéž o tom, že odvolala Ing. M. Š. z funkce členky představenstva žalobce, a to s účinností od 30.06.2007, když zároveň byla odvolána i z funkce ředitelky, přičemž zároveň tímto rozhodnutím jmenovala do funkce člena

představenstva žalobce a do funkce ředitele společnosti MUDr. V. B., a to s účinností od 01.07.2007. Dne 01.08.2007 byla mezi žalobcem a MUDr. V. B., jakožto členem představenstva, uzavřena dle § 66 odst. 2 obch. zák. smlouva o výkonu funkce. Tato smlouva byla schválena Radou Plzeňského kraje jednající za Plzeňský kraj, jakožto jediného akcionáře obchodní společnosti žalobce, a to usnesením č. 2966/07 ze dne 24.07.2007. Tato smlouva, ve znění jejího dodatku, podrobně upravuje podmínky výkonu funkce člena představenstva žalobce, jeho práva a povinnosti atd. Dodatkem č. 1 ze dne 27.05.2008, dodatkem č. 2 a dodatkem č. 3 ze dne 24.08.2008 pak byla tato smlouva modifikována. Vedle této smlouvy byla s MUDr. V. B. uzavřena i pracovní smlouva, dle které vykonává tento u žalobce pracovní činnost jako ředitel společnosti, a to dle podmínek v této pracovní smlouvě stanovené.

V žalobě žalobce *sub V.* uvedl, že dle jeho názoru nemůže být zde MUDr. V. B. vykonávaná funkce statutárního orgánu (člena představenstva) logicky druhem práce ve smyslu příslušných ustanovení zákoníku práce, když vznik a zánik právního vztahu společnosti žalobce a člena představenstva žalobce není upraven pracovněprávními předpisy, ani se na to tyto předpisy subsidiárně nevztahují. Naopak, tento vztah je obligatorně upraven pouze předpisy obchodního práva. Pokud u žalobce MUDr. V. B. vykonává zároveň i práci na základě pracovního poměru z titulu jmenování, je nutno posuzovat podmínky pro placení pojistného na sociální zabezpečení člena představenstva v dané činnosti samostatně pro každou z těchto funkcí. Člen představenstva pak nemůže být poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení, z odměny člena představenstva za činnost u žalobce se pojistné neplatí. Je pochopitelně potřeba rozlišit to, zda-li činnost člena představenstva vyplývá ze vztahu, který zakládá účast na pojištění či nikoliv, tzn. zda-li se v tomto případě jedná o jakési povinné členství, tj. zda funkce ředitele je spojena s jeho členstvím v představenstvu dané společnosti, v tomto případě společnosti žalobce. Tomu tak ale v tomto případě dle názoru žalobce není. Je potřeba dále důkladně rozlišit a rozpoznat to, zda-li je možno za člena představenstva zvolit osobu, např. zaměstnance žalobce, aniž by byl tento povinen být členem statutárního orgánu jen proto, že je zaměstnancem společnosti. V takovém případě se pak pojistné z odměny člena statutárního orgánu rozhodně nehradí; a to je i případ situace u žalobce. Je potřeba zejména správně vyložit stanovы žalobce, což dle názoru žalobce žalovaná neučinila. Původní ustanovení § 17 stanov žalobce uvádí, že: „Ředitelem je člen představenstva.“. Po řádném výkladu tohoto ustanovení (i ve vztahu k ustanovením ostatním) nelze dojít dle názoru žalobce k závěru, který prezentovala žalovaná i Okresní správa sociálního zabezpečení Plzeň-jih v odůvodnění platebního výměru, tj. k tomu, že činnost člena představenstva přímo souvisí s funkcí (pracovním poměrem) ředitele žalobce, a to z toho důvodu, že představenstvo má pouze jednoho člena. Žalovaná zjednodušeně uzavírá, že souvislost mezi oběma funkcemi je zřejmá. Žalobce takový výklad vzhledem ke všem okolnostem daného případu nemůže považovat než za výraz nesprávné aplikace normy práva v důsledku její strohé interpretace, který je dle názoru žalobce v rozporu se zákonem a tedy výrazem přepjatého formalismu. Pro žalobce je totiž více než evidentní, že bude-li někdo zvolen u žalobce členem představenstva, **může tak být zvolen bez ohledu na to, zda-li je zároveň již v pracovním poměru se žalobcem či nikoliv. Členství v představenstvu tedy není jednoznačně vázáno na výkon práce ředitele u žalobce.** Příslušné ustanovení stanov žalobce je nutno vykládat tak, že ředitel, je-li vůbec jmenován, bude jmenován z členů představenstva. V žádném případě **nelze argumentovat tak, že má-li dle aktuálního znění stanov žalobce představenstvo jen**

jednoho člena, musí tento být ředitelem společnosti, či dokonce tak, ad absurdum, že ředitel společnosti musí být členem představenstva, a že tudíž činnost člena představenstva přímo souvisí s pracovním poměrem ředitele. Nelze než zdůraznit, že prvotně by dle znění stanov mělo dojít ke jmenování člena představenstva žalobce, teprve poté může, ale také nemusí (!) dojít ke jmenování ředitele žalobce, nikoliv opačně. Navíc nikde není dána povinnost, aby byl u žalobce, u nějž svou činnost řádně vyvíjí jmenované představenstvo společnosti, zároveň a nutně jmenován i ředitel. Dle názoru žalobce se **v tomto případě nejedná o tzv. povinné členství** a není tudíž důvodu, proč by odměna člena představenstva měla být zahrnována do vyměřovacího základu na pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Sub V. žaloby žalobce dále uvedl, že vedle toho dále doplňkově poukazuje na rozdíl v náplni funkcí ředitele a předsedy či člena představenstva, když co se týká člena představenstva, resp. předsedy představenstva, když v případě MUDr. V. B. jsou tyto funkce personálně spojeny, vykonává tato osoba činnosti, které se týkají především obchodního vedení společnosti a zajišťování styku mezi společností a jejím vlastníkem. Představenstvo je statutárním orgánem společnosti, jenž činnost společnosti řídí a jedná jejím jménem navenek, rozhoduje o všech záležitostech společnosti, pokud se týkají jejího obchodního vedení, zajišťuje vedení účetnictví společnosti a předkládá valné hromadě k schválení řádnou, mimořádnou, konsolidovanou, případně pak mezitímní účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty, svolává valnou hromadu a předkládá jí zprávu o podnikatelské činnosti společnosti. Na druhou stranu co se týká výkonu funkce ředitele, do výkonu této funkce je možno zahrnout především činnosti, které je možno považovat v přeneseném slova smyslu za činnost exekutivního rázu či povahy, kdy tento odpovídá za konkrétní činnost a chod společnosti, v konkrétním případě zejména pak za úroveň a kvalitu poskytované zdravotní péče, odpovídá za účelné a hospodárné vynakládání prostředků, za hospodaření s léky a zdravotnickou techniku, řídí přímo podřízené zaměstnance, koncepčně řídí a kontroluje činnost podřízených organizačních celků, stanoví hlavní úkoly a úkoly k zajištění zdravotní péče a služeb, provozu a.s. a ke správě majetku, se kterým a.s. hospodáří, stanoví rozsah pravomoci a odpovědnosti svých náměstků a dalších přímo podřízených zaměstnanců, určuje, kdo jej zastupuje v době nepřítomnosti l. zástupce ředitele, stanoví pravidla tvorby rozpočtu (finančního plánu) a.s. a jeho čerpání v příslušném období, včetně oprávnění a povinností jednotlivých zaměstnanců v oblasti plnění rozpočtu, stanoví hlavní zásady plnění rozpočtu a.s., stanoví zásady pro zajištění výkonu některých činností a.s. v ekonomické, provozní, technické, investiční a administrativní oblasti jinými právníckými nebo fyzickými osobami na smluvním základě a uděluje případně takovým osobám potřebná pověření, rozhoduje o organizačním členění a.s., o zřízení a zrušení pracovních míst, vyhlašuje výběrová řízení na obsazení vybraných funkcí, jmenuje a odvolává vedoucí zaměstnance, kteří jsou v jeho přímé řídicí působnosti, a dále ty, kteří jsou v přímé řídicí působnosti vedoucího zaměstnance jemu podřízeného, atd. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že co se týká výkonu funkce člena představenstva žalobce, tato funkce se týká především obchodního vedení společnosti, více méně bez ohledu na to, čím se tato společnost zabývá, když pro takovouto funkci jsou rozhodující především ekonomické ukazatele, která vychází z obchodní stránky fungování společnosti, přičemž funkce ředitele, v tomto případě ředitele nemocnice, je spíše funkcí, jak již bylo uvedeno výše, exekutivní, kdy ředitel fakticky zajišťuje chod nemocnice, a to jak po stránce materiálové, personální, tak i technické vybavenosti. Jak již bylo uvedeno

shora, již jen z výčtu konkrétních činností obou funkcí se nelze ztotožnit s tím, že ačkoliv jsou tyto funkce u žalobce v konkrétním případě současně personálně propojeny, když toto propojení není podmínkou výkonu těchto funkcí, že je možno tyto i formálně a fakticky propojit, neboť v předmětném případě obě funkce vychází z jiných principů a jiné náplně činnosti. Onu propojenost funkcí tak, jak ji uvádí žalovaná, nelze dle názoru žalobce v předmětném případě dovodit a nebylo nikdy záměrem žalobce, aby tyto funkce byly formálně propojeny.

V žalobě žalobce **sub VI.** uvedl, že i s ohledem na základní ústavní principy a dále pak na základní zásady činnosti správních orgánů tak, jak jsou popsány zejména v § 2 spr. ř., tj. zejména to, aby správní orgán dbal, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem daného případu, nemůže žalobce napadené rozhodnutí žalované považovat za zákonné. Navíc podle § 5 zákona č. 589/1992 Sb. je vyměřovacím základem zaměstnance úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění. Zaměstnání, které zakládá účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění, je vymezeno v § 2 zákona o nemocenském pojištění, když z výčtu osob uvedených v tomto zákoně jasně vyplývá, že výkon člena představenstva účast na nemocenském pojištění nezakládá. Dle názoru žalobce jediný možný a správný výklad mj. příslušného ustanovení zákona č. 589/1992 Sb. není opřen pouze o názor odborníků či o výkladové stanovisko uveřejněné v publikaci Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných autorů Jiřího Šmída a Ing. Marty Ženíškové, nakladatelství Anag 2002, které bylo přílohou odvolání žalobce. Obdobně totiž v dané věci judikoval i Nejvyšší správní soud, a to rozsudkem ze dne 21.4.2004 č.j. 3 Ads 39/2003-85. Daným rozsudkem je přesně vymezeno tzv. povinné členství, tj. ty okolnosti, za kterých lze usuzovat na to, že funkce ředitele je spojena s jeho členstvím v představenstvu akciové společnosti. Na druhou stranu bylo uvedeno, že pokud bude za člena statutárního orgánu zvolena osoba (zaměstnanec), aniž by byl povinen být členem tohoto orgánu z důvodu, že je zaměstnancem ve výkonné funkci (tedy ředitelem), pojistné se z jeho odměn člena statutárního orgánu platit nebude. Je zde tedy rozhodný moment ten, zda-li se ředitel z titulu své funkce musí stát členem představenstva, nebo naopak, jak je tomu i u žalobce, zda-li se člen představenstva může (ale i nemusí) stát ředitelem. Tomu v současné době odpovídají i statuty žalobce, které reagují na možné výkladové nejasnosti, které prokázal např. právě tento spor, tak, že tyto již zcela jasně stanoví a dovozují oddělenost funkcí ředitele a člena představenstva.

Žalovaný správní orgán se k žalobě vyjádřil tak, že žalobce uvádí jako zásadní argument pro (ne)placení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti z odměny člena představenstva akciové společnosti tzv. „povinné členství“. Statuty žalobce ve znění platném před změnou učiněnou dne 22.4.2008 rozhodnutím jediného akcionáře při výkonu působnosti valné hromady stanovily, že ředitelem je člen představenstva (§ 17 odst. 3 původního znění stanov). V § 13 odst. 1 stanov bylo uvedeno, že statutárním orgánem společnosti je představenstvo, které má jednoho člena. Z těchto ustanovení vyplývala vzájemná souvislost mezi oběma funkcemi [dojde-li ve společnosti Stodská nemocnice a.s. ke jmenování ředitele, pak tento musí být po dobu výkonu funkce též (jediným) členem představenstva]. Ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19.10.2006 č.j. 3 Ads 55/2005-47 se jedná o povinné členství tehdy,

pokud mezi povinnosti generálního ředitele (a jeho náměstků) patří i výkon činnosti v představenstvu akciové společnosti. Tato povinnost vyplývá ze zákona a stanov. Nejvyšší správní soud v daném případě uzavřel, že generální ředitel banky (i jeho náměstci) byli členy představenstva z titulu svých vedoucích funkcí vykonávaných na základě pracovního poměru. Pokud tedy stanovy žalobce určovaly, že „ředitelem je člen představenstva“ a představenstvo má pouze jediného člena, je souvislost mezi oběma funkcemi zřejmá, neboť pokud dojde ke jmenování ředitele, musí být podle stanov současně členem představenstva.

Ve vyjádření k žalobě žalovaný správní orgán dále sdělil, že taktéž názor a výklad odborníků se od roku 2002 změnil, jak vyplývá z novějších vydání žalobcem citované publikace. Stanovisko zastávané žalovanou vyplývá i z dalších pramenů odborné literatury [a to konkrétně z odborného textu publikovaného v ASPI pod č. 24598 (LIT) ze dne 5.10.2004]. První z uvedených příkladů popisuje následující situaci: „Je-li ve stanovách nebo v pracovní smlouvě například uvedeno, že ředitel akciové společnosti, kterému jmenováním do funkce ředitele vznikl pracovní poměr, musí být členem představenstva, vyplývá jeho činnost v představenstvu z pracovního poměru. Kdyby nebyl v pracovním poměru k akciové společnosti, nebyl by ani členem představenstva. Bude-li jeho plat z funkce ředitele činit například 30.000,- Kč měsíčně a odměna za činnost člena představenstva bude činit 20.000,- Kč měsíčně, považuje se za jeho příjem ředitele 50.000,- Kč měsíčně. Je účasten nemocenského pojištění jen jednou, jen jako zaměstnanec v pracovním poměru. Z částky 50.000,- Kč bude odváděno pojistné na sociální a zdravotní pojištění.“ Dále je konstatováno, že „na základě soudního rozhodnutí je považována činnost člena představenstva za činnost konanou v souvislosti s pracovním poměrem i v případě, musí-li být podle stanov společnosti jmenován ředitel společnosti (či jiný vedoucí pracovník společnosti) z členů představenstva. Je-li ředitel společnosti nadále členem představenstva a z obou činností je odměňován, považuje se úhrn příjmů za činnost člena představenstva a činnost ředitele v pracovním poměru za příjem jen z činnosti ředitele obdobně jako ve výše uvedeném příkladu.“

Žalovaný správní orgán se k žalobě dále vyjádřil tak, že změny stanov společnosti Stodská nemocnice, a.s., provedené výše uvedeným rozhodnutím se výrazně dotkly úpravy výkonu funkce ředitele. Ve vypuštěném § 17 bylo mimo jiné stanoveno, že výkonným orgánem společnosti je její ředitel, který rozhoduje o běžných záležitostech společnosti. Stanovy v platném znění pouze stanoví, že valná hromada volí ředitele, schvaluje pracovní smlouvu nebo změnu pracovní smlouvy ředitele a plnění vyplacená řediteli nad rámec stanovené měsíční mzdy, ukládá představenstvu pokyn k uzavření pracovní smlouvy nebo změny pracovní smlouvy s ředitelem a k odvolání ředitele (§ 12 odst. 5 stanov). Ve stanovách tedy není [v rozporu s § 173 odst. 1 písm. g) obch. zák.] vymezena působnost a způsob rozhodování tohoto orgánu společnosti. V podané žalobě jsou podrobně popsány rozdíly v náplni funkce ředitele a předsedy (člena) představenstva. Tyto rozdíly však nevyplývají (ani obecně) z dokumentů společnosti, které se týkají obsahu obou funkcí. V pracovní smlouvě uzavřené dne 29.5.2008 je stanoveno, že „práce ředitele spočívá v rozhodování o běžných záležitostech zaměstnavatele“. (V pracovní smlouvě uzavřené dne 1.7.2007 nebyla pracovní činnost ředitele vymezena.) Ve smlouvě o výkonu funkce člena představenstva ve znění dodatku č. 2 ze dne 27.5.2008 je stanoveno, že člen představenstva jedná jménem společnosti a zajišťuje obchodní vedení společnosti vyjma

běžných záležitostí, o kterých rozhoduje ředitel společnosti (čl. IV. bod 1 smlouvy). K postavení člena představenstva je v čl. III. bodu 1 smlouvy uvedeno, že tento se zavazuje zařizovat pro společnost její záležitosti ve funkci a přímo se z této funkce účastnit na řízení a organizaci činnosti a podnikání společnosti, a to v souladu s právními předpisy, podmínkami této smlouvy, stanovami společnosti, vnitřními předpisy společnosti a rozhodnutími valné hromady společnosti, jsou-li v souladu s právními předpisy. Z toho vyplývá, že na základě výše uvedených dokumentů a s ohledem na ustanovení § 191 odst. 1 věty první a § 192 odst. 2 věty první obch. zák. nelze ve společnosti Stodská nemocnice, a.s., oddělit výkon funkce ředitele a výkon funkce (jediného) člena představenstva.

V replice datované a podané soudu osobně dne 20.3.2009 žalobce předložil na doložení svých tvrzení kopie dokumentů ohledně náplně práce, povinností a kompetencí vyplývajících z výkonu funkce ředitele a z výkonu funkce člena, resp. předsedy představenstva. Z těchto je zcela zřejmé, že tyto činnosti jsou zcela odlišné a je zcela evidentní, že tyto činnosti mohou vykonávat dvě osoby nezávisle na sobě, aniž by musely být propojeny v jedné osobě, k čemuž došlo v předmětném případě, aniž by však se toto dalo bez dalšího dovozovat jako pravidlo. Naopak, žalobce znovu podotýká, že ze znění současně platných stanov zcela jasně vyplývá skutečnost, že tyto funkce nejsou na sobě, ve smyslu podmiňujícím jejich vznik a výkon, nijak vázány, přičemž zejména z tohoto důvodu taktéž realizaci změny stanov, aby předchozí znění, které zakládalo možnost výkladových pochybností, bylo odstraněno, k čemuž také došlo, a to ještě před tím, než došlo ke skutečnostem, které zakládaly povinnost žalobce dle napadeného rozhodnutí.

Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*soudní řád správní*“ nebo „*s.ř.s.*“).

Podle § 7 odst. 4 s.ř.s. ve věcech pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je k řízení příslušný krajský soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

Podle § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí.

Žaloba je důvodná.

V přezkoumávané věci jde o pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti za červen 2008.

Protichůdnost stanovisek účastníků řízení spočívá zejména v tom, že podle názoru žalované ve společnosti Stodská nemocnice, a.s., nelze oddělit výkon funkce ředitele a výkon funkce (jediného) člena představenstva, kdežto podle názoru žalobce tyto funkce nejsou na sobě, ve smyslu podmiňujícím jejich vznik a výkon, nijak vázány.

Podle § 5 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb. je vyměřovacím základem zaměstnance úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se

zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění. Zúčtovaným příjmem se pro účely věty první rozumí plnění, které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě nebo formou výhody poskytnuto zaměstnavatelem zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch, popřípadě připsáno k jeho dobru anebo spočívá v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance.

Z § 2 odst. 1 zákona č. 54/1956 Sb. [o nemocenském pojištění zaměstnanců] plyne, že podle tohoto zákona jsou pojištěni, pokud splňují podmínky stanovené pro účast na nemocenském pojištění a jsou činní v České republice, zaměstnanci v pracovním poměru [písm. a)], nikoli však členové představenstva akciové společnosti.

Z § 5 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. [o důchodovém pojištění] plyne, že pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni zaměstnanci v pracovním poměru [písm. a)], nikoli však členové představenstva akciové společnosti.

K řešení otázky se v roce 2000 časopisecky vyjádřila M. Salačová, jež tam – po pojednání o společnostech s ručením omezeným – uvedla: „Rozdílná situace je u členů statutárních orgánů, tedy kolektivních. I v této souvislosti je třeba konstatovat, že poplatníky pojistného na sociální zabezpečení jsou osoby, které jsou účastny nemocenského pojištění a vykonávají činnost v určitém vztahu a ve stanoveném rozsahu, např. v pracovním poměru, na základě dohody o pracovní činnosti, jako členové družstva, jako společníci nebo jednatele společnosti s ručením omezeným. Pozor však na to, že členové statutárních orgánů nejsou uvedeni v okruhu nemocensky pojištěných osob (v § 2 zákona o nemocenském pojištění zaměstnanců) a nejsou uvedeni ani mezi poplatníky pojistného na sociální zabezpečení (v § 3 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti) a proto se z jejich odměn za činnost v takovém orgánu pojistné neplatí. Jestliže by však činnost člena statutárního orgánu vyplývala ze vztahu, který zakládá účast na nemocenském pojištění, byli by i poplatníky pojistného. Pro názornost konkrétní příklad: V akciové společnosti je generální ředitel současně členem představenstva. Funkci generálního ředitele vykonává na základě pracovní smlouvy, v ní není uvedeno, že musí být členem představenstva, avšak ve stanovách akciové společnosti je stanoveno, že členové představenstva jsou voleni a odvoláváni valnou hromadou a že členem představenstva je vždy generální ředitel. Z toho vyplývá, že generální ředitel je členem představenstva z titulu funkce generálního ředitele, kterou vykonává na základě pracovního poměru, z něhož je účasten nemocenského pojištění. Proto i jeho odměna, kterou dostává za činnost člena představenstva, je příjmem zúčtovaným mu v souvislosti s výkonem zaměstnání, z něhož je nemocensky pojištěn, takže se podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, musí zahrnovat do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení. Není rozhodující, že členství generálního ředitele v představenstvu není stanoveno v jeho pracovní smlouvě, nýbrž je stanoveno ve stanovách společnosti. Rovněž není rozhodující pro posouzení zápočtu předmětné odměny do vyměřovacího základu způsob realizace tohoto povinného členství. Významné a rozhodující je, že se jedná o "povinné" členství, tzn., že funkce generálního ředitele je spojena s jeho členstvím v představenstvu akciové společnosti. Prakticky to znamená, že pro tyto účely není důležité, zda generální ředitel je do představenstva kooptován nebo zvolen valnou hromadou, je jen vnitřní věcí akciové společnosti, jak bude plněno ustanovení stanov, podle něhož je generální ředitel členem

představenstva. Pozor - bude-li za člena statutárního orgánu zaměstnavatele zvolen jeho zaměstnanec (ředitel, ekonom, mistr, atd.), aniž by byl povinen být členem tohoto orgánu z důvodu, že je zaměstnancem (ředitelem, ekonomem, mistrem, atd.), pojistné se z jeho odměn člena statutárního orgánu platit nebude. Z odměny za činnost člena statutárního orgánu se pojistné platí, pokud její výkon vyplývá: - z pracovního vztahu, který zakládá účast na nemocenském pojištění - v praxi se vyskytují případy, kdy zaměstnanci vyplývá povinnost být členem statutárního orgánu z jeho pracovní smlouvy nebo ze stanov jeho zaměstnavatele (viz shora uvedený příklad), - z členství v družstvu - členové družstva se účastní nemocenského pojištění, a jsou tedy i poplatníky pojistného na sociální zabezpečení, jestliže vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jim odměňováni, a nevykonávají ji v pracovněprávním vztahu. Účastní nemocenského pojištění jsou však jen v těch kalendářních měsících, v nichž jim byl zúčtován započitatelný příjem ve výši alespoň 400 Kč s tím, že za započitatelný příjem člena družstva se však nepovažuje taková odměna za práci, která vyplývá pouze z výkonu působnosti orgánu družstva podle stanov, pokud výše odměny za ni není předem určena (§ 29 vyhlášky č. 165/1979 Sb., ve znění pozdějších předpisů).“ [Marie Salačová: Statutární zástupci obchodních společností. Poradce, rok 2000, č. 3, s. 52-60].

Ohledně ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 241/1994 Sb., došel Nejvyšší správní soud v roce 2004 k těmto závěrům: „V souzeném případě byly osoby (generální ředitel a jeho náměstci) současně členy představenstva akciové společnosti. Ze správního spisu bylo soudem zjištěno a rovněž v napadeném rozsudku uvedeno, že tyto osoby funkci generálního ředitele i náměstků dle manažerské smlouvy uzavřené dle ustanovení § 244 odst. 1 zákoníku práce jsou smlouvami pracovněprávními, ve stanovách akciové společnosti (žalobce) je stanoveno, že členové představenstva jsou voleni a odvoláváni valnou hromadou a že členem představenstva je vždy generální ředitel a jeho náměstci. Z toho vyplývá, že generální ředitel i jeho náměstci jsou členy představenstva z titulu funkce generálního ředitele, či jeho náměstka, kterou vykonávají na základě pracovního poměru, z něhož jsou účastní nemocenského pojištění. Proto i jejich odměna, kterou dostávají za činnost člena představenstva, je příjmem zúčtovaným jim v souvislosti s výkonem zaměstnání, z něhož jsou nemocensky pojištěni, takže se podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, musí zahrnovat do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení. V takových případech není rozhodující, že členství generálního ředitele či jeho náměstků v představenstvu není stanoveno přímo v jejich pracovní smlouvě, nýbrž je stanoveno ve stanovách společnosti. Pro danou skutečnost je významné a rozhodující, že se jedná tzv. o "povinné" členství, tedy, že funkce generálního ředitele a jeho náměstků je spojena s jejich členstvím v představenstvu akciové společnosti. Z uvedených důvodů je tedy nutno odmítnout tvrzení žalobce, že i když byly manažerské smlouvy sjednány podle zákoníku práce, pracovně-právní vztah nezakládaly. Pokud by však za člena statutárního orgánu zaměstnavatele (stěžovatele) byl zvolen jeho zaměstnanec, aniž by byl povinen být členem tohoto orgánu z důvodu, že je zaměstnancem ve výkonné funkci (ředitelem, náměstkem, atd.), pojistné se z jeho odměn člena statutárního orgánu platit nebude, neboť nebude zahrnuto do vyměřovacího základu.“ [viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21.4.2004 č.j. 3 Ads 39/2003-85, publikovaný pod č. 428/2005 Sb. NSS].

V odmítajícím usnesení o ústavní stížnosti proti uvedenému rozsudku Nejvyššího správního soudu se Ústavní soud k výkladu dotčených orgánů dodal toto: „*Významným pro posouzení daného případu je právě povaha právního vztahu členů představenstva obchodní společnosti, kteří jsou současně i jejími zaměstnanci, k obchodní společnosti jako takové. V řízení před obecnými soudy bylo prokázáno (a stěžovatelka tento fakt nezpochybňuje), že dotyční členové představenstva byli v uvedeném období jejími zaměstnanci ve funkci generálního ředitele a náměstků. Ze stanov stěžovatelky (čl. 22 odst. 2) vyplývá, že funkce generálního ředitele a náměstků jsou vykonávány členy představenstva. Dále pak z ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o bankách") vyplývá, že statutární orgán banky je tříčlenný a musí být složen z vedoucích zaměstnanců banky. Je tedy zřejmé, že povinnost vykonávat funkci v představenstvu stěžovatelky byla dána nejen stanovami, ale vychází i z citovaného ustanovení zákona o bankách. Není tudíž rozhodující, kterážto funkce zmíněným osobám vznikla jako první či dle kterého právního předpisu se řídí její výkon, nýbrž určujícím faktorem je povaha vykonávané činnosti. Ústavní soud si uvědomuje, že zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, neuvádí členy představenstva v okruhu osob, které jsou nemocensky pojištěny. Taková činnost sama o sobě nezakládá účast na nemocenském pojištění, a proto odměna za takovou činnost by sama o sobě nemohla být zahrnuta do vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (viz výše). V konkrétním případě však členové představenstva tuto činnost vykonávali v závislosti na svém postavení ve vedení společnosti, jinými slovy, mezi jejich povinnostmi jako členů vedení společnosti patřil i výkon činnosti v představenstvu stěžovatelky. A pokud jim za tuto činnost byla vyplácena pravidelná odměna, jde de facto o jednu ze složek jejich mzdy.“ [viz usnesení Ústavního soudu ze dne 14.3.2005 sp. zn. I. ÚS 419/04].*

Z citovaného literárního pramene stejně jako z citovaných rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu tedy vyplývá, že – slovy Ústavního soudu – určujícím faktorem je povaha vykonávané činnosti: žalobkyně tu nebyla úspěšná, neboť členové představenstva tuto činnosti vykonávali v závislosti na svém postavení ve vedení společnosti = mezi jejich povinnostmi jako členů vedení společnosti patřil i výkon činnosti v představenstvu žalobkyně, čili – slovy M. Salačové a Nejvyššího správního soudu – významné a rozhodující je, zda se jedná o tzv. „povinné“ členství: žalobkyně zde nebyla úspěšná, neboť funkce generálního ředitele a jeho náměstků je spojena s jejich členstvím v představenstvu akciové společnosti, něco jiného by ovšem bylo, pokud by za člena statutárního orgánu zaměstnavatele byl zvolen jeho zaměstnanec, aniž by byl povinen být členem tohoto orgánu z důvodu, že je zaměstnancem ve výkonné funkci (ředitelem, náměstkem atd.).

Zdejší soud má za to, že v souladu s řečeným je jak navazující judikatura Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu [viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19.10.2006 č.j. 3 Ads 55/2005-47 ve spojení s usnesením Ústavního soudu ze dne 3.5.2007 sp. zn. III. ÚS 192/07], tak v podstatě i názory Marty Ženíškové, ať už byly prezentovány v časopise Mzdy a personalistika v praxi, rok 2004, č. 10, s. 24, nebo – spolu s Jiřím Šmídem – v novějších vydáních příručky Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných (např. 11. a 12. vyd., obě z roku 2007) a v příručce Nemocenské pojištění od 1.1.2004 (s. 14-15) a Nemocenské pojištění od 1.1.2007 (s. 11).

V aktuálně přezkoumávané věci došel zdejší soud k těmto zjištěním:

1. Žádný právní předpis nestanovuje, že mezi povinnosti ředitele nemocnice jako akciové společnosti patří i výkon činnosti v jejím představenstvu.

2. Stanovy akciové společnosti Stodská nemocnice, a.s., schválené zakladatelem dne 28.5.2003, stanovovaly, že „Ředitelem je člen představenstva.“ (§ 17 bod 3).

Tyto stanovy byly rozhodnutím jediného akcionáře dne 22.4.2008 změněny tak, že do § 12 byl doplněn nový bod 5 a § 17 byl vypuštěn. Od této změny Stanovy akciové společnosti Stodská nemocnice, a.s., stanovují, že „Valná hromada volí ředitele, schvaluje pracovní smlouvu nebo změnu pracovní smlouvy ředitele a plnění vyplacená řediteli nad rámec stanovené měsíční mzdy, ukládá představenstvu pokyn k uzavření pracovní smlouvy nebo změny pracovní smlouvy s ředitelem a k odvolání ředitele.“ (§ 12 bod 5) a že „Statutárním orgánem společnosti je představenstvo. S ohledem na to, že zakladatelem a akcionářem je jedna právnická osoba, má představenstvo jednoho člena. Člena představenstva volí a odvolává valná hromada. Funkční období člena představenstva je pětileté.“ (§ 13 body 1 a 2).

Změněné stanovy žalobce nadále neobsahují ustanovení, že „Ředitelem je člen představenstva.“.

3. Jedna pracovní smlouva na výkon práce ve funkci ředitele byla mezi Stodskou nemocnicí, a.s., jako zaměstnavatelem a MUDr. V. B. jako zaměstnancem uzavřena dne 1.7.2007 (s nástupem do práce dne 1.7.2007), další pracovní smlouva na výkon této práce byla mezi nimi uzavřena dne 29.5.2008 (se začátkem pracovního poměru dne 1.6.2008).

Žádná z těchto pracovních smluv neobsahuje závazek, že mezi povinnosti MUDr. V. B. jako ředitele nemocnice patří i výkon činnosti v jejím představenstvu.

Dne 26.6.2007 Rada Plzeňského kraje jmenovala v souladu s § 194 odst. 1 obch. zák. do funkce člena představenstva a zároveň do funkce ředitele obchodní společnosti Stodská nemocnice, a.s., MUDr. V. B., a to s účinností od 1.7.2007. Dne 24.7.2007 Rada Plzeňského kraje schválila v souladu s § 66 odst. 2 obch. zák. smlouvu o výkonu funkce člena představenstva a ředitele obchodní společnosti Stodská nemocnice, a.s., MUDr. V. B. Smlouvu o výkonu funkce uzavřeli Stodská nemocnice, a.s., a MUDr. V. B. ve smyslu § 66 odst. 2 obch. zák. dne 1.8.2007. K této smlouvě byly před 1.7.2008 uzavřeny dva dodatky: dne 1.8.2007 dodatek č. 1 a dne 27.5.2008 dodatek č. 2, přičemž dodatek č. 1 stanovuje způsob výpočtu výše roční odměny pro rok 2007, kdežto dodatek č. 2 představuje nové znění smlouvy o výkonu funkce ze dne 1.8.2007.

Smlouvou o výkonu funkce ze dne 1.8.2007 se upravují některé podmínky vzájemné spolupráce mezi Stodskou nemocnicí, a.s., a členem představenstva v souvislosti s jeho zvolením do funkce člena představenstva a podílením se na řízení Stodské nemocnice, a.s., a vzájemné podmínky spolupráce mezi Stodskou nemocnicí, a.s. a členem představenstva týkající se výkonu funkce ředitele Stodské nemocnice, a.s. Smlouvou o výkonu funkce ze dne

1.8.2007, ve znění dodatku č. 2 ze dne 27.5.2008, se upravují některé podmínky vzájemné spolupráce mezi Stodskou nemocnicí, a.s., a členem představenstva v souvislosti s jeho zvolením do funkce člena představenstva a podílením se na řízení Stodské nemocnice, a.s.

Ze žádného ustanovení smlouvy o výkonu funkce (zvláště z její verze ze dne 27.5.2008) podle názoru soudu neplyne, že MUDr. V. B. by činnost člena představenstva Stodské nemocnice, a.s., vykonával v závislosti na svém postavení ředitele této nemocnice.

Lze tedy shrnout, že v daném případě nebylo ve vztahu k červnu 2008 prokázáno, že funkce ředitele Stodské nemocnice, a.s., byla spojena s jeho členstvím v představenstvu této akciové společnosti; členem představenstva Stodské nemocnice, a.s., byl její zaměstnanec, jemuž žádná právní skutečnost nezakládala povinnost být členem tohoto představenstva z důvodu, že je ředitelem Stodské nemocnice, a.s.

V aktuálně přezkoumávané věci se proto podle názoru zdejšího soudu jedná o jiný případ než byl případ rozhodovaný Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 3 Ads 39/2003 a následně Ústavním soudem pod sp. zn. I. ÚS 419/04.

Vzhledem k uvedenému shledal soud žalobu za důvodnou.

Jelikož žaloba je důvodná, soud podle § 78 odst. 1 věty první s.ř.s. zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost a současně podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vyslovil, že věc se vrací k dalšímu řízení žalované.

Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Žalovaný správní orgán souhlasil s tím, aby soud rozhodl o věci samé bez jednání (§ 51 odst. 1 věta první s.ř.s.). Žalobce nevyjádřil do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s rozhodnutím o věci samé bez jednání, má se tedy za to, že souhlas je udělen také z jeho strany (§ 51 odst. 1 věta druhá s.ř.s.).

Soud se blíže nezabýval důkazními návrhy přiloženými k replice zejména proto, že údaje v nich obsažené nepovažoval pro rozhodnutí o věci samé za relevantní.

V žalobě žalobce označil MUDr. V. B. za osobu, která by podle názoru žalobce měla být osobou zúčastněnou na řízení. Žalobce však ani nenaznačil, v čem by u MUDr. V. B. měl spočívat materiální znak osoby zúčastněné na řízení stanovený v § 34 odst. 1 s.ř.s., a proto soud tuto záležitost pominul; soud by se touto záležitostí musel zabývat zejména tehdy, kdyby o postavení osoby zúčastněné na řízení usiloval sám MUDr. V. B. Pojímání zaměstnanců, resp. členů představenstva jako osob zúčastněných na řízení není ostatně patrné ani z výše uvedených rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (a Ústavního soudu).

Podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, se od soudního poplatku osvobozují řízení ve věcech pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Žalobce, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalovanému správnímu orgánu, který ve věci úspěch neměl. Soud žalobci vůči žalovanému správnímu orgánu přiznal náhradu nákladů řízení ve výši **4.800,- Kč**, skládající se z odměny advokáta za dva úkony právní služby v plné výši, tj. po 2.100,- Kč, a z náhrady hotových výdajů za dva úkony právní služby po 300,- Kč podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Za úkon právní služby oceněný plnou výší se považuje převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb a žaloba. Odměna advokáta a náhrada advokáta byly navýšeny o částku **960,- Kč** odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny a z náhrady odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (§ 57 odst. 2 s.ř.s.). Ke splnění povinnosti nahradit žalobci náklady řízení bylo žalované stanoveno platební místo podle § 149 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s. a určena pariční lhůta podle § 160 odst. 1 část věty za středníkem o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost ve dvou písemných vyhotoveních (§ 102 a násl. s.ř.s.). Kasační stížnost se podává u soudu, který napadené rozhodnutí vydal. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Důvody kasační stížnosti jsou taxativně stanoveny v § 103 odst. 1 s.ř.s.

Kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřipustná (§ 104 odst. 2 s.ř.s.). Kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s.ř.s., nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s.ř.s.).

Stěžovatel musí být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s.ř.s.).

V Plzni dne 6. října 2010

JUDr. PhDr. Petr KUČHYNKA, Ph.D.
předseda senátu